

כניסת השבת – ירושלים 4:13

עלון לפרשת השבוע צאת השבת – ירושלים 5:25. ר"ת 6:05

פרשת נח - שבת ראש חודש (תשפ"ה)

מדוע המבול נקרא ע"ש נח "מי נח"?

מי המבול נקראו "מי נח". "כי מי נח זאת לי כאשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ, כן נשבעתי מקצוף עליך ומגערך בך" (בהפטרע על הפרשה בשבת רגילה). ובזוהר הק' איתא, דהיה לקב"ה טענה על נח מדוע לא התפלל? וז"ל הזוהר הק' (דף רנ"ד ע"ב), "כשנח יצא מן התיבה, ראה את העולם חרב התחיל לבכות לפניו, ואמר "רבונו של עולם נקראת רחום, היה לך לרחם על בריותיך". השיבו הקב"ה ואמר רעיא שטיא, השתא דאמרת דא, למה לא אמרת בשעה דאמרת לך "הנני מביא מבול מים, ואח"כ עשה לך תיבת עצי גופר", כל האי אמרתי לך כדי שתבקש רחמים על העולם". ולכן נקרא המבול על שמו של נח, כי בו היה תלוי, משום שלא התפלל שזה יתבטל.

הרי רואים מכאן גודל החיוב על כל אחד ובפרט על רב ומנהיג בדורו, להתפלל ולבקש תמיד על בני דורו, כמו שהתפלל אברהם על אנשי סדום שלא ישחיתם על אף שהיו רשעים גמורים, כמו שנאמר (בראשית יח, כז) "הנה נא הואלתי לדבר אל ה'". וכמה נתגנה נח על שלא ביקש רחמים על דורו עד שקראו הקב"ה "רעיא שטיא".

מדוע באמת נח לא התפלל על בני דורו?

אור החיים הק' (ו, יג) שואל בסגנונו הנפלא וכובש כל לב, מדוע נח העלים עין מעשות צדקה בבני דורו לבקש רחמים מלפני ה'? ועוד תגדל הקושיא שראינו כי אבינו הגדול הוא אברהם למד ממנו, וקשה, מי אמר לו שאם היה מבקש לא היה מתקבל?

וביאר בזה נפלא, כי מדברי ה' אשר דיבר לנח גילה דעתו, כי הדבר מוחלט בעיני ה' להשחית, ולא נתן מקום לנח להתפלל באומרו "קץ כל בשר" וגו', והנני משחיתם בהחלט, מה מקום לו להתפלל. מה שאין כן אצל אברהם שנתן לו מקום להתפלל, דכתיב (יח, כא) "ארדה נא ואראה הכצעקתה", הרי אמר דברים שישמע מהם אברהם שיש לו רשות לבקש רחמים. ע"כ דבריו הק'.

והנה ראינו בזוהר הק' הנ"ל, שבכל זאת יש תביעה על נח, והקב"ה קרא לו "רעיא שטיא", דעל אף שנגזרה הגזירה עדיין יש מקום לתפילה ולזעקה ולהתחנן ולבקש בדמעות שלישי עד שיעביר הקב"ה מדת הדין לרחמים, ונח לא השתדל בזה ולא הפיל תחינתו לפני השי"ת לבטל הגזירה, ולכן נקרא המבול "מי נח".

איפה בעלי התשובה של נח?

"עשה לך תיבת עצי גופר", (ו, יד). ורש"י פירש, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"כ שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם, עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם, אולי ישובו. ונשאלת השאלה, מדוע נח לא עשה נפשות והחזיר בתשובה כמו שעשה אברהם אבינו ע"ה "והנפש אשר עשו בחרן" (יב, ה). ותרגם אונקלוס "וית נפשתא דשעבידו לאורייתא בחרן", כלומר, דרכו של אברהם היתה לקרוא בשם ה', ולשעבד הבריות לתורה. ואילו אצל נח לא מצאנו אפילו בעל תשובה אחד? והרי מבואר ברש"י שהיה מוכיחם, וכן כתב הספורנו לעיל (ו, י) "מאד שהתחיל להוכיח בני דורו זכה לבנים". (רואים שמצות תוכחה היא סגולה לבנים, מוירידיג!), א"כ היכן בעלי התשובה של נח?

ונראה לבאר עפ"י דברי רש"י להלן (ז, ז) "ויבא נח אל התיבה מפני מי המבול", פירש רש"י "אף נח מקטני אמונה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים".

הרי רואים מכאן יסוד גדול, אי אפשר לשכנע את השני אם האדם לא מאמין בכל גופו ונפשו ומאודו בדבר. אפשר להוכיח להתריע, אך לשכנע ולהשפיע צריך דבר ראשון - להיות משוכנע בעצמו, ואז יוכל להקרין על אחרים. אברהם נקרא "אב המון גויים", גדול המאמינים, שהכיר את בוראו, הוא יכול להחזיר אחרים בתשובה, אך נח מקטני אמנה היה, "מאמין ואינו מאמין", לא הצליח להשפיע אפילו על בן אדם אחד.

ושמא זה הביאור גם מדוע בכל זאת לא התפלל והפיל תחינתו על בני דורו? כי הוא בעצמו לא האמין עדיין שהמבול יבוא, ורק אדם שמאמין ויודע שכלו כל הקיצים, מסוגל לשפוך את נפשו ולזעוק בדמעות שליש להעביר את רוע הגזירה. ולכן נקרא נח "רעיא שטיא" שהוא מתפלל, אך ורק אחרי שראה והתוודע לחורבן ולהרס העולם ע"י המבול, איפה היית קודם?! וביאר בזה המשגיח רבינו ירוחם ממיר יסוד נורא, אדם מסוגל לעסוק ולבנות ק"כ שנה תיבה לעיני קבל עם ועדה, ועדיין לא משוכנע בעצמו שהמבול בא יבוא. רואים עד כמה הבנתו וראייתו של האדם שטחית ומלומדה ובחוסר עיון והבנה מעמיקה. אמונה בהשם יתברך צריכה להיות, שכיון שהקב"ה אמר הרי זה כאילו שכבר נגמר הענין, וכאילו שהוא כבר עבר. מוירידיג!

איזה "חג" חל בחודש חשון?

בחודש חשון כידוע אין כל חג ומועד, אך ר"ח חשון הוא יום שמחה לכל יהודי מאמין, המתבונן במחזה המרנין של הבחורים והאברכים השבים לשיבות ולבתי המדרשות אל "זמן החורף", הגדוש ביגיעה ובעמלה של תורה, במתיקות ובשמחה. וזו התורה שלא רק מגנא ומצלא ויכולה למנוע סכנה בשעה שדם ישראל נשפך ה"י, אלא גם שומר על כל אחד מהמבול הרוחני שנמצא מחוץ לכותלי בית המדרש. קול התורה הנשמע בהם ברונה, מחמם את הלב של כל יהודי שיש בו נשמה, וזו היא שעת רצון ששערי שמים נפתחים לישועה ולרחמים לברכה והצלחה.

שבת וראש חודש מוציאין 2 ספרי תורה, אומרים "אתה יצרת", שיר של יום "ברכי נפשי", ו"א גם "מזמור שיר ליום השבת". א"א "אב הרחמים" ולא "צדקתך".

אור ליום ששישי ד' במר חשון מתחילים בא"י לומר "ותן טל ומטר לברכה".

בברכת זמן חורף טוב ומבורך. ענזכה להתחזק בתורה וביראת שמים, ללמוד במתיקות ובהתמדה, בעיון ובשמחה, בשלום ובשלוה, שרק התורה מגנא ומצלא. אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה ונאמר אמון.

נטפי דמעה על המיוחד שבחבורה

בהסתלקותו הפתאומית בחטף של אחד ומיוחד שבחבורה הגאון ר' פנחס לוי זצ"ל בן הרב שמואל יצחק זצ"ל ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, שייף עייל ושייף נפיק גרים באורייתא תדירא, מלומדי "דף היומי" בעיון ובהתמדה, דברי תורה ושיעורים בסוגיות החמורות בש"ס שגורים על לשוננו, שימש כשליח ציבור רבות בשנים, ובחן על שפתותיו ובקולו הערב ופרקו נאה היה מרומם את הציבור, מזכה את המרים ומקרבן לאביהם שבשמים, אהוב על הכל, מדכך ביסורים קשים ומרים וקיבלם באהבה, ספר מוסר מהלך היה בימי חוליו. עלה ונתעלה כקרבן עולה, כפרה למען שמו באהבה, נלב"ע "וספר תורה בידו", מוצאי שמחת תורה אור לכ"ג תשרי תשפ"ה. מנוחתו כבוד בהר המנוחות. השאיר דורות ישרים ומבורכים ההולכים בדרכו המסורה. יהי רצון שיהיה מליץ יושר על כל המשפחה וחברי הקהילה וידידיו הרבים בכל אתר ואתר. המקום ינחם את המשפחה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא יוסיפו לדאבה עוד. ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואת מרים רבקה בת יעל
לרפואת מצדה בת רחל
לרפואת רחל בת עליה
לרפואת עליזה בת מרים
לרפואת רחל בת זוהרה
לרפואת ברינדל שרה בת ריצל צביה
לרפואת מרגלית חנה בן אסתר שרה

לרפואת ר' חיים מיכל בן מרים גיטל
לרפואת שבתאי בינוש בן מרים
לרפואת יהונתן אלכסנדר בן רוחמה מלכה
לרפואת משה חי בן שמחה
לרפואת ראובן בן רעיה
לרפואת חנה בת גאולה
לרפואת רחל בת יונה

לע"נ הרב חיים ליב בן הרב משה מאיר זצ"ל
לע"נ הרב דוד יו"ט בן הרב יחיאל מיכל זצ"ל
לע"נ הרב חיים הרצל בן חנה צירל זצ"ל
לע"נ הרב שמואל בן ר' שמעון זצ"ל
לע"נ ר' מאיר דוד ב"ר כלב פייבל ז"ל
לע"נ הרב עמרם בן שמחה זצ"ל
לע"נ אסתר טובה בת אליעזר בנימין ע"ה
לע"נ אסתר בת מסעודה ע"ה
לע"נ רחל שרה בת ר' אהרן ע"ה
לע"נ חנה בת עיישה ע"ה
לע"נ מרים בת כוכבה ע"ה

הנצחות הארות והערות
בטלפון 0527614526

לע"נ ידידנו הבלתי נשכח, האהוב והמסור, מהמתמידים בשיעור "דף היומי" ב"כותל המערבי" הרה"ח ר' אליעזר בן ר' משה מאיר (קירשנבוים) זצ"ל נלב"ע ד' מר חשון תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה
דפוס השושנים 02-5327401

איך ניצול הראם במבול? דחף אפו לתיבה!

הגמרא בזבחים (קיג:) שואלת איך הראם נכנס לתיבה? הרי היא בהמה ענקית, ומבואר בילקוט שמעוני (תהלים כב), שדוד המלך נתקל פעם בראם ישן וחשבו לה, ועלה עליו, ולפתע ננער הראם ועמד, ודוד מצא עצמו רוכב עליו והגיע עד השמים. באותה שעה אמר דוד "רבונו של עולם, הורידני מהראם הזה, ואם אתה מצילני אני בונה לך היכל של מאה אמה כקרני ראם. מה עשה הקב"ה, דימן לו אריה, כיון שראה הראם את האריה רבץ לפניו, מפני שהוא מלך, וכך הצליח דוד לרדת לארץ. ועל זה הודה דוד המלך באומרו "מקרני ראמים עניתני". מתרצת הגמרא שם במסקנה, הכניס הראם לתיבה את ראש חוטמו, דהיינו נחיריו, את קצה אפו תחב לשם, וכך נשם את אוירה הצלול והטהור של התיבה, וניצל.

הגאון ר' חיים קרייזוירט זצ"ל, למד מכאן יסוד גדול וחשוב, אנו חיים בדור של מבול של כפירה, שחיתות וזוהמה, מבול של ריצה מטורפת אחר ההבל, מבול שכזה המאיים לשטוף את החוטאים למצולות. מי באמת יוכל להינצל משיטפון נורא כזה? התשובה "נח איש צדיק", אלו הצדיקים, תלמידי החכמים ומשפחותיהם שמנותקים מהבלי העולם הזה, וכל אלו שזכו להסתופף בצילם, ומצויים בתיבות, אלו הישיבות ובתי מדרשות שלשם לא חדרה ההשחתה, אלא נשארו בטהרתם עם אויר זך וצלול. אך שואלת הגמרא מה עם הראם הענק שאינו יכול להכנס לתיבה? אלו העמלים לפרנסתם, האם עליהם נגזר ח"ו להיסחף במימי המבול הרוחני ולטבוע חלילה?

על זה מתרצת הגמרא, להכניס את החוטם לתיבה, לנשום אויר של תורה להשתתף בשיעורי תורה, לחיות את התורה. כשאתה שב הביתה, תספר את חוויות בית המדרש, ובכך תוכיח שזה עיקר החיות והתכלית ובזה עיקר שמחתו וסיפוקו. רק כך יוכל האדם לעמוד מול שיטפון המבול הכפרי ונגד האוירה הקלוקלת.

מרגליה בפומיה דמרן החזון איש זצ"ל, השייבות של ימינו הן התיבת נח להינצל מהרחוב, שהוא המבול, ומי שרוצה להינצל אין עצה אחרת אלא להיטמן בישיבות ובבתי המדרשות.

מה שאל האדמו"ר מסטמאר את מרן החזו"א?

לקראת השעה 2 בלילה הגיע האדמו"ר רבי יואל מסטמאר זצ"ל מלווה במרן הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, לבית מרן החזו"א זצ"ל, כשהוא מצויד בדברי הרמב"ם שפוסק שצריך לברוח מישוש שמנהגותיו רעים ואנשיו חטאים למערות ולמדבריות, א"כ מה יהא עלינו בימינו? האיך מותר להמשיך לחיות כאן בארץ ישראל, אשר הנהגותיה רעים, ואנשיה חטאים? ענה החזו"א "הישיבות הקדושות, הן הן המערות והמדבריות של דורנו... הן ההצלה, ובזכותן אנו יכולים לדור כאן". בהשפעת שיחה זו, התמהמה האדמו"ר מסטמאר בבני ברק ולא עזבה עד שרכש בה שטחים, עליהם הקים את שיכון סטמאר, ובמרכזה ישיבות ומוסדות תורה.